

Nytårsønsker fra landsbyerne

Når 2009 rinder ud, kan vi se tilbage på ikke alene et aktivt år for landsbyerne i Sønderborg Kommune men også slutningen på den første periode med storkommune. Efter en famlende start er organisationsstrukturen for landdistrikterne blevet tømret mere fast, og hele organisationen melder klar til næste periode.

Rigtig mange landsbyer har i sidste byrådsperiode fået oprettet et landsbylaug. Ved årsskiftet er der i alt 22 organiserede laug eller landsbyråd i kommunen. Ud over at være forbindelsesled mellem landsbyernes beboere og den kommunale forvaltning, har det været byrådets ønske, at der i alle laug blev arbejdet med det, som bliver kaldt en Lokal UdviklingsPlan (LUP). Det er en borgerinvolverende måde at få sat fokus på områdets egne udviklingsønsker.

De fleste landsbylaug har påbegyndt processen, og mange er færdige med version 1 af LUP. Alle planerne indeholder en vision, en strategi og en række handlingsplaner for at få de ønskede mål opfyldt. Ud fra handlingsplanerne kan der udarbejdes konkrete projektbeskrivelser, som bl.a. kan bruges til fundraising.

På spidsen af Broagerland hører landsbylauget for Dynt, Skelde og Gammelgab (DSG) hjemme. Bestyrelsen har brugt rigtig mange timer på at få samlet trådene fra de forskellige borgermøder for at kunne præsentere en gennemarbejdet udviklingsplan. Resultatet kan ses på hjemmesiden www.dyntskelde.dk.

Fra borgermøderne og debatten i området har bestyrelsen for DSG fået en klar dagsorden. Indsatsen mod de faldefærdige huse vil også i den kommende periode stå øverst på arbejdslisten. Emnet er omgærdet af en stor grad af berøringsangst da mange nok mener, at rammerne for den private ejendomsret har særligt vide grænser i en landsby. Traditionelt har det måske også været sådan. Den eneste metode til at detailregulere i landsbyerne, at kommunen udarbejder bevarende lokalplaner. Det har ikke været ret udbredt i Sønderborg Kommune, og sådan en proces vil nødvendigvis også blive fulgt med en vis nervøsitet af beboerne. Må vi nu ikke sætte plastikvinduer i, må vi ikke selv bestemme hvilken farve garageporten skal være? Skrækeksempler er der nok af. Mange forskere er dog ikke i tvivl. Vedligeholdte landsbyer med respekt for kulturarven er den eneste farbare vej, hvis landsbyerne skal overleve som levende bosætningssteder. Dette var fremtidsforskeren Uffe Paludan bl.a. inde på, da han holdt et indlæg i Gråsten i forbindelse med et landdistriktsarrangement den 30. september for landsbylaugenes bestyrelser og andre landsbyildsjæle.

Sønderborg Kommune har desværre fået afslag på deres ansøgning om at komme med i den såkaldte Indsatspulje, som Indenrigsministeriet har udbudt. Der er tildelt midler til de tre andre sønderjyske kommuner og bl.a. på den baggrund har kommunen klaget over fordelingsnøglen. Denne klage har man imidlertid ikke fået noget ud af.

For at gøre noget ved problemet er det først og fremmest vigtigt, at det kommende Teknik- og Miljøudvalg erkender, at det er et problem, at landsbyer forfalder. DSG har foreslået kommunen at arbejde efter "Hjørring-modellen". Her går den kommunale forvaltning frem efter en skaleret liste. Første skridt er en direkte henvendelse til ejeren for at få sig en snak om situationen. I Hjørring kommune har man konstateret, at alene dette tiltag har en særdeles positiv effekt. Det er den kommunale forvaltning, der sidder med nøglen til dette skridt, da naboerne i landsbyen ofte slet ikke kender ejerens identitet. Den samlede opgave hviler på flere forvaltninger. Bl.a. kan det være nødvendigt også at inddrage socialforvaltningen. Det har kommuner som bl.a. Lolland et godt kendskab til. Når dette er på plads foreslår DSG, at der oprettes et uvildigt rådgivende organ for bygningsstandsættelse. Et lignende organ findes allerede på flere niveauer, men tilbuddet gælder alene for huse og bygningsværker med en kendt fredning eller bygningsbevaringsstatus.

Herfra skal der ønskes et rigtig godt nytår til alle og et velkommen i arbejdstøjet til de nye kommunale udvalg. Vi har mange gode ideer til landsbyernes positive udvikling, som vi gerne vil dele med jer.